Lausunto sivistysvaliokunnalle
Koulukinoyhdistys – Skolbiofören ing ry
Asia: VNS 8/2024 vp Kulttuuripoliittinen selonteko
https://www.eduskunta.fi/pdf/VNS+8/2024

Julkisessa kuulemisessa Kulttuuripoliittisesta selonteosta useiden puolueiden kansanedustajat kyselivät konkreettisia toimia selonteon toimeenpanoon**.**

Koulukino ry esittää konkreettiseksi toimenpiteeksi Koulukino Suoratoiston pysyvää rahoitusta.

Tekijänoikeuslain mukaan elokuvan esittämiseen opetuksessa tarvitaan aina lupa. Koulukinon suoratoistopalvelu tarjoaa elokuvan esittämiseen tarvittavan luvan ja elokuvan välittämisen suoratoistona kouluille sekä takaa oikeudenomistajille heille kuuluvat korvaukset. Koulukino Suoratoiston elokuvia saa tällä hetkellä esittää maksuttomasti marraskuusta 2024 vuoden 2025 loppuun asti varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa Opetushallituksen hankkimien käyttölupien ansiosta. Tämän rahoittamisesta kiitos eduskunnan vuonna 2022 myöntämän 700 000 euron jakovaran.

Koulukino haki ja sai 2024 opetus- ja kulttuuriministeriöltä Kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen rakennetukea 320 000 euroa. Rakennetuki on osa NextGenerationEU -ohjelmaa. Hankkeessa kehitetään Koulukino Suoratoistoa palvelemaan kouluja ja oppilaitoksia entistä toimivammin ja rakennetaan pitkäaikaista ratkaisua elokuvien koulujakeluun. Tekijänoikeuslain toteutumiseksi hankkeessa tehdään laajamittaista tiedotusta ja ohjeistusta koulujen tarvitsemista käyttöluvista, jotka Koulukino Suoratoisto sisältää. Hanke toteutetaan vuosina 2024–2025.

Palveluun on jo rekisteröitynyt yli 2250 opettajaa ympäri Suomen 113 paikkakunnalta kahdessa kuukaudessa. Esityksiä on päivittäin ja niissä oppilaita katsojina 200–1000 päivässä. Jatkamme viestintää ja tiedotusta, joten rekisteröitymiset ja esitykset tulevat vielä moninkertaistumaan vuoden 2025 aikana.

Koulukino Suoratoisto on kustannustehokas palvelu valtiolle, kun arvioidaan, miten varat vaikuttavimmin käytetään. Palvelun jatkuminen on mahdollista toteuttaa jo tällä vaalikaudella ja sen vuosikustannus on 1 300 000 euroa. Tällä summalla palvelua voidaan tuottaa kestävästi ja yhdenvertaisesti käytettäväksi varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa.

Kulttuuripoliittisessa selonteossa on sisäänkirjoitettu valtion tahtotila siitä, että kulttuuria rahoitetaan kaikista ministeriöistä ja hallinnonaloilta. Koulukino Suoratoiston ottaminen pysyvästi rahoitettavaksi valtion talousarvioon: Eräät Opetushallituksen menot ja avustukset momenttiin 29.01.31, tarkemmin kohtaan 3 toteuttaisi Kulttuuripoliittisen selonteon tavoitteita ja erityisesti sen kirjausta, jonka mukaan, koulu on Suomen suurin kulttuurilaitos, missä taide- ja kulttuurikasvatuksen vahvistaminen tapahtuu yhdenvertaisesti osallisuutta lisäten.

Elokuva on tärkeää tuoda tekijänoikeuden alaisena teostyyppinä tasavertaisempaan asemaan muiden teostyyppien kanssa. Opetushallitus on hankkinut muita tekijänoikeuden alaisia aineistoja kuten kopiointi- ja opetustallennusluvat oppilaitosten puolesta vuodesta 2017 lähtien. Tätä ennen luvat hankittiin keskitetysti opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta. Tämä järjestelmä on toiminut vuosikymmenten ajan. Lupien hankkimiseen on varattu määräraha valtion talousarviossa. Keskitetysti neuvotellut luvat ovat kattaneet mm. teosten valokopioimisen ja digitaalisen käytön sekä televisio-ohjelmien tallennuksen ja esittämisen. Opettajat tuntevat tämän järjestelmän mutta eivät sitä, että järjestelmä ei sisällä lupia elokuvan käyttöön. Kyseiselle valtion talousarvion momentille on tehty lisäys *elokuvat* 2022, mutta tarvittavaa euromääräistä lisäystä ei ole tehty.

Tutkimusten ja selvitysten mukaan opettajat käyttävät laajasti elokuvaa osana opetusta, mutta yleensä luvatta. Nämä selvitykset ja tutkimukset ja jo muutaman kuukauden mittainen Koulukino Suoratoiston käyttödata osaltaan todentavat sen, että elokuvien käyttöluvat pitää saada pysyvästi valtion hankkimien keskitettyjen lupien piiriin.

Koulukino Suoratoisto vastaa kulttuuripoliittisen selonteon toimeenpanosuunnitelmaan

1. Kulttuurikasvatuksen vahvistaminen: Kulttuuripoliittisessa selonteossa korostetaan taide- ja kulttuurikasvatuksen merkitystä kouluissa. Koulukino Suoratoisto tarjoaa elokuvia ja oppimateriaaleja, jotka tukevat opetussuunnitelmien toteutusta ja vahvistavat oppilaiden lukutaitoja sekä kulttuurista ymmärrystä. Koulukino Suoratoisto tarjoa aineistoja hyvän medialukutaidon opettamiseen mikä nähdään Kulttuuripoliittisessa selonteossa panostuksen arvoisena mm. turvallisuusympäristön muutosten vuoksi.

2. Digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen: Selonteossa tunnistetaan digitaalisen kehityksen tarjoamat mahdollisuudet kulttuurin saavutettavuuden parantamisessa. Koulukino Suoratoisto on digitaalinen palvelu, joka mahdollistaa elokuvien luvanvaraisen jakelun kouluille ja oppilaitoksille, mikä tekee kulttuurisisällöistä helposti saavutettavia.

3. Yhdenvertaisuus ja saavutettavuus: Selonteon mukaan kulttuurikasvatuksen tulee olla yhdenvertaista ja saavutettavaa kaikille oppilaille. Koulukino Suoratoisto tarjoaa elokuvia ja oppimateriaaleja kaikille Suomen kouluille ja oppilaitoksille, riippumatta sijainnista tai taloudellisista resursseista.

4. Tekijänoikeuksien kunnioittaminen: Selonteossa korostetaan tekijänoikeuksien merkitystä kulttuuripolitiikan selkärankana. Koulukino Suoratoisto takaa elokuvien esittämiseen tarvittavat luvat ja oikeudenomistajille kuuluvat korvaukset, mikä tukee tekijänoikeuksien kunnioittamista ja kulttuurialan toimijoiden oikeuksia.

Helsingissä maaliskuun 10. päivänä 2025

Koulukinoyhdistys – Skolbiofören ing ry

Outi Freese
toiminnanjohtaja

Hanna Laurinsalo
erityisasiantuntija

Lisätietoja:
Hanna Laurinsalo +358 505327447 hanna.laurinsalo@koulukino.fi
Outi Freese +358 400 746 862 outi.freese@koulukino.fi